ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”

BULETINUL INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „A. PHILIPPIDE”

Anul XX, nr. 3 **IAŞI** iulie–septembrie 2020

CUPRINDE:

- Activitatea departamentelor
- Granturi, proiecte
- Comunicări ştiinţifice
- Premii, distincții
- *In memoriam*
- Studii, articole, recenzii
- Cărți
- Manifestări ştiinţifice
- Despre Iași
- *Varia*

PROIECTE DE CERCETARE

În trimestrul trei al anului 2020:

◆ În **Departamentul de Lexicologie–Lexicografie** s-au derulat cercetările planificate din cadrul programului prioritar al Academiei Române ***Tezaurul lexical al limbii române*** cu două proiecte de cercetare. În cadul proiectului

Dicţionarul limbii române. **Serie nouă.** ***Litera C*****, varianta informatizată** a început activitatea de refacere, după ultimele norme tehnice, a articolelor din porțiunea*C – CALO*- redactate până anul acesta și a continuat activitatea de redactare a noi articole. În ceea ce privește proiectul ***CLRE. Corpus lexicografic românesc electronic***, o parte din echipă a fost implicată în completarea metadatelor bibliografice privitoare la 60 de dicționare din colecție. Pentru această activitate a fost realizată o interfață de lucru specifică, structurată după normele biblioteconomice internaționale, comparabile cu cele folosite de bibliotecile din țară, cărora li s-au adăugat și elemente particulare.A fost finalizată transpunerea în format XML a datelor din bibliografia CLRE, precum și transpunerea în format TEI a datelor de administrare a colecției de imagini și a datelor lingvistice asociate cu fiecare imagine pentru 58 de dicționare. Patru membri ai departamentului au făcut parte din comitetul de organizare a celei de a XIX-a ediții a simpozionului internațional anual al institutului. Paralel, cercetătorii departamentului şi-au continuat activitatea în proiecte internaţionale sau în proiecte individuale independente.

◆ La **Departamentul de dialectologie şi sociolingvistică** continuă etapa reviziei materialului pentru volumul al V-lea din seria ***NALR. Moldova şi Bucovina***, precum şi cea a pregătirii materialului pentru cel de-al VI-lea volum al seriei; în acest sens, în trimestrul al treilea din anul 2020 a fost realizată revizia primelor 50 de hărţi sintetice din volum, prin operaţiuni ce au vizat, în principal, adaptarea optimă a legendelor acestor hărţi la structura materialului lingvistic cartografiat; s-a efectuat revizia finală pentru un număr de 50 de texte de tip MN, corespunzătoare următoarelor întrebări din Chestionarul NALR: 1680, 1681, 1684-1989, 1691, 1698, 1702, 1704-1706, 1708, 1709, 1712-1715, 1719-1724, 1726, 1727, 1730-1732, 1734, 1735, 1739, 1742, 1749-1753; indicele de cuvinte și forme corespunzător secțiunii MN a fost revizuit și structurat în vederea comasării lui cu indicele corespunzător din secțiunea de hărți; au fost introduse în baza de date a proiectului NALR răspunsurile huţule pentru un număr de 52 hărţi; în cadrul activităţii de pregătire a materialului pentru volumul al VI-lea din NALR. *Moldova şi Bucovina*, au fost grupate (numerotare, decupare etc.) pe întrebări aprox. 6.000 de fişe din caietele de anchetă; de asemenea, au fost transferate în format digital un număr de 20 de benzi de magnetofon şi a fost prelucrată parţial informaţia digitalizată de pe un număr de 5 benzi de magnetofon.

◆ La **Departamentul de istorie literară** s-a continuat lucrul la proiectul fundamental şi prioritar al Academiei Române − ediţia a II-a a ***Dicţionarului general al literaturii române*** (**DGLR**) − şi la proiectul departamentului, respectiv ***Enciclopedia scrierilor memorialistice româneşti*** (**ESMR**). Pentru **DGLR** au fost actualizate o parte din articolele proprii, precum şi ale colegilor indisponibili, publicate în prima ediţie a **DGLR**, şi s-a lucrat la noi articole despre autori şi periodice (CS II dr. Șerban Axinte, CS Nicoleta Borcea, CS I dr. Victor Durnea, CS I dr. Ofelia Ichim, CS II dr. Doris Mironescu, CS dr. Maricica Munteanu, ACS drd. Diana Stroescu). S-a făcut revizia finală şi pregătirea pentru tipar a unor articole la DGLR ediţia a II-a (CS I dr. Victor Durnea). A continuat excerptarea informaţiilor pentru proiectul ***Enciclopedia scrierilor memorialistice româneşti***, precum şi redactarea de articole (CS II dr. Șerban Axinte, CS Nicoleta Borcea, CS

I dr. Victor Durnea, CS I dr. Ofelia Ichim, CS II dr. Doris Mironescu, CS dr. Maricica Munteanu, ACS drd. Diana Stroescu). CS III dr. Amalia Drăgulănescu și CS III dr. Sebastian Drăgulănescu lucrează la proiectul ***Orientări în dinamica paradigmelor literare din proza europeană actuală între postmodernism și metamodernism***. CS I dr. Victor Durnea a continuat editarea operei lui G. Ibrăileanu, publicând: G. Ibrăileanu, ***Opere*, *vol. V. Publicistică (1918–1933)***, Ediţie îngrijită de **Victor Durnea** şi Lăcrămioara Chihaia, introducere de Eugen Simion, Academia Română, Fundaţia Naţională pentru Ştiinţă şi Artă, 2020, 1708 pagini, ISBN 978-606-555-281-4.

◆ **Departamentul de etnografie şi folclor** a continuat procesul de valorificare a datelor din Arhiva de Folclor a Moldovei şi Bucovinei în vederea realizării proiectului fundamental *Tipologii şi corpusuri de texte*. **Adina Ciubotariu** a extins documentarea pentru tema *Îndeletniciri tradiționale din Moldova. Tipologie și corpus de texte*, a fișat documente etno-folclorice pentru tipologia volumului și a redactat articole din aceasta. **Ioana Repciuc** a continuat redactarea tipologiei pentru volumul *Credinţe şi obiceiuri din ciclul sărbătorilor de iarnă din Moldova. Tipologie şi corpus de texte.* În vederea realizării unei ediții a răspunsurilor primite de B.P. Hasdeu la Chestionarul lingvistic *Dotațiunea Carol I (Programa pentru adunarea datelor privitoare la limba română*, mss. BAR 3418–3436), **Astrid Cambose** a continuat documentarea asupra edițiilor critice de texte de sec. XIX, transcrierea *mss. rom*. 3418, BAR București, redactarea glosarului și a aparatului critic.

◆ În **Departamentul de toponimie**, La ***Dicţionarul toponimic al Moldovei, structural şi etimologic* (DTM)**, volumul I (A-C), s-a finalizat lista de cuvinte a volumului I al DTM cuprinzând literele A-C, definitivându-se astfel repartizarea pe autori a articolelor de dicţionar. S-a continuat documentarea lingvistică prin consultarea unor lucrări de specialitate în vederea găsirii unor soluţii etimologice pentru articolele de dicţionar. S-a continuat şi documentarea istorică şi geografică pentru toponimele cu soluţii etimologice sigure (cca 300 fişe).

GRANTURI, PROIECTE, BURSE

◆ CS I dr. Gabriela Haja (MC Substitute), CS I dr. Elena Isabelle Tamba şi CS II dr. Marius-Radu Clim au continuat colaborarea la proiectul COST Action CA16105 ***European Network for Combining Language Learning with Crowdsourcing Techniques*** (http://www.cost.eu/COST_ Actions/ca/CA16105). Din echipa de cercetare din România fac parte 8 cercetători de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Informatică şi Facultatea de Litere, de la Institutul de Cercetări pentru Inteligenţă Artificială din Bucureşti şi de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide” al Filialei din Iaşi a Academiei Române.

◆ În cadrul proiectul ***Migrație și identitate în spațiul cultural românesc. Abordare***

multidisciplinară (coordonator: Academia Română, Filiala Iaşi; cod: PN-III-P1-1.2-PCCDI-2017-0116), ce se derulează în perioada 2018–2020 prin intermediul instrumentului de finanţare *Proiecte complexe realizate în consorţii CDI* (UEFISCDI), cercetătorii Ioana Baskerville, Adina Ciubotariu, Alexandru-Laurenţiu Cohal (coordonator), Florin-Teodor Olariu şi Veronica Olariu, membri ai sub-proiectului intitulat ***Componenta etnolingvistică a identității în contextul migrației: comunitățile românofone din Europa Occidentală*** (website: www.miro.acadiasi.ro), au continuat cercetările de profil, în special prin prelucrarea materialului din arhiva de interviuri realizate în perioada 2018–2019 cu reprezentanţi ai comunităţilor româneşti din Italia, Spania şi Germania, dar şi prin efectuarea de noi anchete de teren. În acest sens, Florin-Teodor Olariu a efectuat, în perioada 27 iulie–3 august 2020, o deplasare la Köln, Germania.

◆CS Nicoleta Borcea, ACS dr. Astrid Cambose, CS dr. Maricica Munteanu, CS I dr. Ofelia Ichim (director de proiect) au continuat lucrul la Grantul Academiei Române ***Bază de date computerizată privind receptarea memorialisticii româneşti în presa culturală (1960–2020)*** (contract GAR-UM-2019-I-1.5-9/15.10.2019).

◆CS I dr. Cristina Florescu (consultații și revizia pentru Romania de sud-est a articolelor implicate în volum), CS I dr. Elena Isabelle Tamba şi CS III dr. Alina-Mihaela Bursuc (documentarea și redactarea articolului */'angel-u/), au continuat colaborarea la Proiectul Internaţional DÉRom: ***Dictionnaire Étymologique Roman (Première phase: le noyau panroman)*** (ANR şi DFG; 2008–prezent).

◆ CS I dr. Elena Tamba a continuat activitatea de cercetare în EFNIL (European Federation of National Institutions for Language) în calitate de delegat pentru Academia Română (http://www.efnil.org).

MANIFESTĂRI ŞTIINŢIFICE

Simpozionul internaţional
Identitate şi ideologie.
Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană

Iaşi, 16–18 septembrie 2020
(a XIX-a ediţie a Simpozionului anual internaţional al
Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, ediție online)

Au fost prezentate comunicările:

Secţiunea de lingvistică:
Prof. univ. dr. Oliviu FELECAN (Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare, România), ***Creativitate lexicală contemporană: vocabular de pandemie Covid-19***; drd. Gabriela-Sînziana IOANEȘ (Universitatea

Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare, România*)*, ***Porecla – factor de referință în identitatea culturii europene***; prof. univ. dr. Daiana FELECAN (Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare, România), ***Discursul politic prezidențial din vremea stării de urgență provocate de Covid-19: strategii de orientare spre alocutor***; prof. univ. dr. hab. Iraida CONDREA (Universitatea de Stat din Chișinău, Republica Moldova), ***Transgresarea normelor limbii române standard în discursul politic public din Republica Moldova***; dr. Vlad ONACIU, cercetător postdoctoral (Universitatea „Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, România), ***Tranziția românească: Transformări socio-economice și reflectarea lor în limbajul colocvial***; drd. Ioan Nicolae POP (Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare, România), ***Discursul teologic în contextul Pandemiei Covid-19***; CS II dr. Daniela BUTNARU **(**Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Satul Rotunda (județul Neamț). Periplu toponimic***; lector univ. dr. Eugenia BOJOGA **(**Universitatea „Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, România/ Institutul Pontifical Oriental, Vatican, Italia), ***Ideologia moldovenismului și așa-zisa limbă moldovenească***; CS III dr. Cosmina-Maria BERINDEI (Academia Română – Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu", Cluj-Napoca, România), ***Corespondenții anchetelor Muzeului Limbii Române – sentimente patriotice și retorică națională în patrimonializarea limbii române*** **(**Această comunicare a fost elaborată în cadrul Grantului de cercetare realizat cu sprijin financiar din Fondul Recurent al Donatorilor, aflat la dispoziţia Academiei Române şi gestionat prin Fundaţia „PATRIMONIU" GAR-UM-2019-I-1.5-5, *Biblioteca digitală a răspunsurilor la Chestionarele Muzeului Limbii Române. Sistem integrat de gestiune și metadatare* (*BIBLIO – MLRom*), Contract numărul 459 C /15.10.2019); conf. univ. dr. hab. Viorica MOLEA (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova), ***Limbă și conștiință în Basarabia: o abordare sociolingvistică***; CS III dr. Alexandru-Laurențiu COHAL **(**Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Identitate şi ideologie. Limba română din repertorii ale migrației în Occident (1990–2020)***; drd. Delia CRISTEA **(**Universitatea Sevilla/ Universitatea Huelva, Spania), ***Lingvistică culturală: interpretări și aplicații***; lector univ. dr. Nicoleta NEȘU (Institutul Limbii Române, București, România/ Universitatea Sapienza din Roma, Italia/ Universitatea „Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, România), ***Variații lingvistice și identitate culturală***; CS I dr. Elena Isabelle TAMBA, CS I dr. Gabriela HAJA (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Evoluția sinonimiei în*** **Dicționarul tezaur al limbii române**; drd. Svetlana CALARAȘ **(**Academia de Științe a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova), ***Considerații privind împrumuturile în terminologia editorial-poligrafică***; prof. univ. dr. Anca GÂȚĂ (Centrul de cercetări *Teoria și practica discursului,* Universitatea „Dunărea de Jos" din Galați, România), ***Acte de limbaj asertive și declarative (declarații) în stilul argumentativ angajat. Studiu de caz (2) – discursul prezidențial românesc: Klaus Iohannis (2019–2020)***; drd. Viorica COSTIN **(**Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu",

Chișinău, Republica Moldova), ***Sinonimele în textul medical din perspectiva structurii limbii***; CS III dr. Adelina Emilia MIHALI (Academia Română – Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca, România), ***Repere culturale în antroponimia românilor din Slatina, Ucraina*** **(**Această comunicare a fost elaborată în cadrul Grantului de cercetare realizat cu sprijin financiar din Fondul Recurent al Donatorilor, aflat la dispoziţia Academiei Române şi gestionat prin Fundaţia „PATRIMONIU” GAR-UM-2019-I-1.5-5, *Biblioteca digitală a răspunsurilor la Chestionarele Muzeului Limbii Române. Sistem integrat de gestiune și metadatare* (*BIBLIO – MLRom*), Contract numărul 459 C /15.10.2019); CS III dr. Alina-Mihaela BURSUC (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, România), ***Observații asupra modelelor actuale de analiză a grupurilor lexicale***; conf. univ. dr. Petronela SAVIN (Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău, România), ***Seria lexicală „mălai”, „pitan”, „ghițman” în corpusul de discursuri culinare*** **eCULTFOOD**; drd. Manuela ZĂNESCU (Universitatea de Vest din Timişoara, România), ***Suportul informaţional în vremuri de pandemie. Cazul Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran” din Timişoara***; dr. Gabriela PANU, cercetător postdoctoral (Universitatea de Vest din Timişoara, România), ***Refuncționalizarea conceptului de bibliografie în era digitală***; dr. Mihai BALTAG (Școala Gimnazială Gîrbești, com. Țibana, jud. Iași, România), ***Stadii ale cercetării filologice clasice românești. Prudentius***; CS I dr. Gabriela HAJA, CS dr. Claudius TEODORESCU (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, România), CS dr. Alexandru ANGHELINA (Academia Română – București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” din București, România), ***Bune practici privind digitizarea resurselor lingvistice***; CS II dr. Marius-Radu CLIM **(**Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, România), ***Instrumente lexicografice dezvoltate in cadrul proiectului*** **European ELEXIS – European lexicographic infrastructure**; dr. hab. conf. univ. Eugenia MINCU (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Chișinău, Republica Moldova), ***Dubletul greco-latin < lat. oculus, i, m și < gr. ophtalmos „ochi”: valori existențiale și terminologie medicală***; drd. Bianca Daniela POP (Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare, România), ***Identitate antroponimică în comunitatea ucraineană***; lector univ. dr./ CS dr. Ionuț GEANĂ (Academia Română – București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”, Bucureşti, România/ Universitatea din București, România/ Arizona State University, USA/ Institutul Limbii Române, București, România), ***Ordinea constituenților în grupul nominal din istroromână. Analiză de corpus***; CS III dr. Victor CELAC (Academia Română – București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”, Bucureşti, România), ***Un episod din perioada de modernizare a limbii române. Originea şi etapele fixării în limbă a verbului*** **dezvolta**; CS dr. Ramona Cătălina CORBEANU (Academia Română – București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, România), ***Structuri discontinue în sintaxa limbii române vechi***; CS I dr. Mioara DRAGOMIR **(**Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, România), ***Termenul și noțiunea de***

cronograf – (re)definire și (re)evaluare a etimologiei; CS I dr. Cristina FLORESCU (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, România), ***OBRAZNIC și derivatele cu sufixul –nic***; drd. Ecaterina BRĂGUȚĂ **(**Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova), ***Valențe textuale ale nominalizărilor verbale în acatistele românești***; prof. univ. dr. Fernando SÁNCHEZ MIRET (Universitatea din Salamanca, Spania), ***Diferite probleme fonologice în istoria articolului hotarât /-l/***; conf. univ. dr. Angelica HOBJILĂ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România), ***Dinamica rolurilor în comunicarea didactică/interpersonală***; asistent univ. dr. Alina-Georgiana FOCȘINEANU **(**Universitatea din București, România), ***Dificultăți în achiziția grupului adjectival românesc de către studenții vorbitori de limba arabă (nivelul A_1-A_2)***; drd. prof. Raluca Miruna SOISUN (Colegiul Economic „Ion Ghica”, Bacău, România), ***Efectul globalizării asupra viziunii identității de gen în limba română***; drd. Mihaela ENI **(**Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”, Chișinău, Republica Moldova), ***Analiza din perspectiva pragmalingvistică a textului/discursului academic***; conf. univ. dr. Angelica HOBJILĂ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România), ***Situaţii conflictuale şi soluţii discursive – contextualizări în sfera comunicării educaţionale***.

Secţiunea de istorie literară:

Documentarist I dr. Ioana-Eliza DEAC (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România), ***„Poezia de circumstanță” și „poezia circumstanței”. Despre raporturile poeziei cu realitățile istorice contemporane în opera lui Tristan Tzara***; lector univ. dr. Loredana CUZMICI **(**Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România), ***Identitatea și ideologia – direcții tematice majore în proza interbelică***; lector univ. dr. Ana SANDULOVICIU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România), ***Planuri ale narațiunii în romanul* Regina străzii *de Gabriela Melinescu***; CS dr. Maricica MUNTEANU (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, România), ***Bătăliile cenaclului „Viața românească”. De la ideologia de grup la democrația literaturii***; conf. univ. dr. Laura Ioana LEON (Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” Iași, România), ***Folosirea literaturii ca metodă de predare la universitățile de medicină***; drd. Oxana LUȚEV (Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”, Chișinău, Republica Moldova), ***Poezia lui Nicolae Esinencu. Forme de limbaj poetic din perspectiva lui Eugeniu Coseriu***; conf. univ. dr. hab. Nina CORCINSCHI (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Chișinău, Republica Moldova), ***Ideologii resentimentare în literatura română din Basarabia***; prof. univ.dr. Lora BOSTAN (Universitatea Națională „Yuriy Fedkovych” din Cernăuți, Ucraina), ***Odiseea transgalactică a scriitorului Grigore Bostan***; dr. Ana-Maria PUȘCAȘU, cercetător postdoctoral (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Poezia douămiistă. Interferențe culturale România-Republica Moldova***; CS dr. Sergiu COGUT (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Chișinău, Republica Moldova), ***Trăsături definitorii ale țiganilor în romanul* Rromi și gagii *de Marius Kolmar***; drd. Diana DEMENTIEVA (Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”, Chișinău, Republica Moldova), ***Memoria contextuală a textului. Influențele extratextuale***

(politice, sociologice, ideologice) în receptarea literaturii române; drd. Daiana Ioana RADU (Universitatea din București, România), ***Redescoperirea baladelor românești în literatura lui Lucian Blaga***; conf. univ. dr. Oana Magdalena CENAC (Universitatea „Dunărea de Jos" din Galați, România), ***Estetic și politic în paginile revistei „Ateneu"***; drd. Maria PAȘCALĂU (NICOLESCU) (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Scriitorul evreu – „calul troian" din cultura română modernă. Antisemitismul literar***; ACS dr. Roxana ROGOBETE (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Receptarea scriitorilor „minoritari" (de limbă germană și maghiară) în spațiul românesc postbelic***; dr. Adriana Elena STOICAN (Academia de Studii Economice, București, România), ***Dezrădăcinare, limbă și identitate în romanul* Umbra pierdută *de Carmen Firan***; lector univ. dr. Adrian-Gelu JICU (Universitatea „Vasile Alecsandri" din Bacău, România), ***G. Bacovia și M. Blecher. Revanșa periferiilor***; ACS dr. Astrid CAMBOSE **(**Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Eufrosin Poteca, un arhimandrit liberal în Valahia secolului al XIX-lea***; CS Nicoleta BORCEA (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Vasile Harea: o evocare***; conf. dr. Romulus BUCUR (Universitatea Transilvania din Brașov, România), ***Traducerile românești din Ezra Pound***; prof. univ. dr. Ovidiu VERDEȘ (Universitatea din București, România), ***Actualitatea și actualizarea clasicilor în concepția lui Mircea Martin***; Asistent univ. dr. Gina PUICĂ (Universitatea „Ștefan cel Mare" din Suceava, România/ Universitatea Națională „Yuriy Fedkovych" din Cernăuți, Ucraina), ***Eternul anticomunism. Supraideologizarea cercetărilor despre exilul literar românesc postbelic***; drd. Ramona SAS (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Subculturi* queer. *Introducere într-un discurs marginal***; CS dr. Olesea GÎRLEA (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu" al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Chișinău, Republica Moldova), ***De la Vlad Țepeș la Dracula. Mitul literar al unei personalități istorice***; drd. Eduard BLĂNARIU (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Genul horror în literatura română contemporană și poziția acestuia în canonul internațional al genului***; prof. univ. dr. Ileana Alexandra ORLICH (Arizona State University, USA), ***Despre Creștinism, Imperiul Otoman și domnia lui Vlad Țepeș în romanul lui Bram Stoker* Dracula**; lector univ. dr. Cristina SĂRĂCUȚ (Universitatea „Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, România), ***Iulia Hasdeu și începuturile literaturii pentru copii***; conf. univ. dr. Emanuela ILIE (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, România), ***„Acoperită cu scoarţă neagră albeşte carnea"… Imaginarul corporal în poezia lui Miron Kiropol***; drd. Gordana-Nicoleta PEICI (Universitatea de Vest din Timișoara, România), **Cartea şoaptelor –** ***magicul copilăriei ca izvor al istoriei***; CS I dr. Zamfir BĂLAN (Muzeul Național al Literaturii Române, București, România), ***Legitimarea prin povestire în literatura lui Panait Istrati***; asistent univ. dr. Daniela RADLER (Academia de Studii Economice, București, România), ***Realism și critică afirmată în* După șaisprezece luni în U.R.S.S. *de Panait Istrati***; prof. univ. dr. Michaela MUDURE (Universitatea „Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, România), ***Romanul istoric feminin: identitate şi ideologii***; drd. Corina FOLDI (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Narațiuni ale (dis)locării: Hibriditate și***

dezrădăcinare în **White Teeth** *de Zadie Smith*.

Secţiunea de Etnologie. Cultură şi identitate:

Dr. Janeta IUGA, cercetător postdoctoral (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Elemente de identitate etno-folclorică manifestate în ritualul nupțial al românilor din Banatul sârbesc***; dr. Adela POPA MARINCU, cercetător postdoctoral (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Mărci identitare ale românilor din Valea Timocului***; drd. Claudiu GLĂVAN (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Semiotica costumului tradițional din Banatul de câmpie din 1870 până în 1950 din perspectiva lui Lotman***; drd. Diana–Maria COMAN (GROU) (Universitatea Ovidius din Constanța, România), ***Evoluția și adaptarea obiceiurilor tradiționale nupțiale la modernitate***; prof. univ. dr. Otilia HEDEȘAN (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Reflecții la reinventarea unei sărbători: Sânziene***; ACS dr. Lavinia NASTA (Universitatea „Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, România), ***Imaginarul blestemului. Câteva explicații etnolingvistice***; prof. univ. dr. Odette ARHIP (Universitatea Ecologică din București, România), asistent univ. dr. Cristian ARHIP (Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa", Iași, România), ***Biografie urbană ficțională***; CS III dr. Codrin DINU VASILIU (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane", Iași, România), ***Postalteritatea omului rural contemporan, în universul de discurs al faptului rural*** (Comunicare realizată în cadrul proiectului de cercetare „Redescoperirea omului rural contemporan. Categorii fundamentale pentru regândirea conștiinței rurale românești", sub contractul de finanţare cu codul GAR-UM-2019-XII-3.1-8, finanțat de Fundația PATRIMONIU, Academia Română, în perioada 2019–2021); CS dr. Attila IAKOB (Muzeul de Artă Cluj-Napoca, România), ***Promovare și creație culturală în spațiul virtual. Dinamică și perspective în contextul interconectivității globale***; dr. Violeta TIPA (Institutul Patrimoniului Cultural, Chișinău, Republica Moldova), ***Drama poporului: în căutarea identității sale pierdute***; conf. univ. dr. Mihaela BUCIN (Universitatea din Szeged, Ungaria), ***Filmul ca instrument de recuperare identitară. Vizionarea documentarului „Zbor deasupra Chitighazului", producție a redacției de limba română a Televiziunii Ungare***; CS III dr. Daniel I. IANCU ***(***Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, România), ***Monumente hunedorene reflectate în publicistica secolelor XIX–XX. Studiu de caz: Sarmizegetusa Regia; Costești – „Cetățuie"; „Costești – Blidaru"; Piatra Roșie; Bănița; Ulpia Traiana Sarmizegetusa; Castelul Corvinilor; Cetatea Devei; Palatul Magna Curia***; dr. Astrid STAMPE LOVELADY (Department of Social Anthropology, Aarhus University, Denmark), ***Becoming through Imagination amongst Romanian Labour Migrants in the Danish Countryside***; conf. univ. dr. Casia ZAHARIA (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, România), ***Perioada 1920–1930 în dicţionarele român-germane şi german-române în Biblioteca Centrală Universitară din Iaşi***; prof. univ. dr. hab. Felicia DUMAS (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, România), ***Românii din Franța și practicarea credinței lor „românești" în câteva mănăstiri ortodoxe francofone***; lector univ. dr. Felicia VRÂNCEANU (Universitatea Națională „Yuriy Fedkovych" din Cernăuți, Ucraina), ***Filologia română la Universitatea din Cernăuți: dialoguri***

intra- și interculturale; CS II dr. Ioana REPCIUC (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Sărbătorile de altădată și de altundeva. Din imaginarul socio-cultural al imigranților români***; drd. Ioana-Simina FRÎNCU (Universitatea de Vest din Timișoara, România), ***Potențialul educativ al inițiativelor pluridisciplinare non-instituționale de valorificare și de promovare a patrimoniului cultural din România***; dr. Claudia DĂRĂBAN, cercetător postdoctoral (Universitatea „Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, România), ***Identitate și cultură românească în contextul procesului de globalizare de la începutul sec. XXI***.

Simpozionul Naţional ***Memorialistica românească: între documentul istoric şi obiectul estetic***, ediţia a VI-a:
Conf. univ. dr. Georgeta ORIAN (Universitatea „1 Decembrie 1918" din Alba Iulia, România), ***Nevoia de confesiune – memoriile şi jurnalele lui Vintilă Horia***; ACS drd. Diana STROESCU (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Literaturi ale neuitării***; CS II dr. Șerban AXINTE (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Horia Sima. Scenariile istoriei și adevărul personal***; Drd. Diana–Maria COMAN (GROU) (Universitatea Ovidius din Constanța, România), ***Festivalul Național „Cântarea României"– eveniment cultural în memoria colectivă a românilor***; prof. Roxana VASILIU (Colegiul Tehnic „Miron Costin" din Roman, România), ***Schiță pentru o poetică a jurnalului fantezist – Iulia Hasdeu***; CS I dr. Ofelia ICHIM, CS Nicoleta BORCEA, ACS dr. Astrid CAMBOSE, CS dr. Maricica MUNTEANU (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași), CS drd. Ramona LUCA (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Informatică Teoretică, Iași, România), ***Repere pentru o bază de date a receptării memorialisticii românești în presa culturală (selectiv între 1960 și 2020)*** (Comunicare realizată în cadrul proiectului de cercetare „Bază de date computerizată privind receptarea memorialisticii românești în presa culturală (1960–2020)", sub contractul de finanţare cu codul GAR-UM-2019-I-1.5-9/15.10.19, finanțat de Fundația PATRIMONIU, Academia Română, în perioada 2019–2021); CS I dr. Zamfir BĂLAN (Muzeul Național al Literaturii Române, București, România), ***Perpessicius, autor de jurnal***; prof. univ. dr. Ovidiu VERDEȘ (Universitatea din București, România), ***Nicolae Iorga și noțiunea de autobiografie***; prof. univ. dr. Rodica ZANE (Universitatea din București, România), ***Profesorul Mihai Pop – un (posibil) proiect de memorie pentru etnologia românească***; CS II dr. Doris MIRONESCU (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Romanul memoriei, un subgen literar problematic. Ipostaze românești***; prof. univ. dr. Eugen MUNTEANU (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Pagini memorialistice inedite ale lui G. Ivănescu***; prof. univ. dr. Eugen MUNTEANU (Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași, România), ***Nicolae Balotă memorialist, între mărturie și (auto)ficțiune***.

COMITETUL ŞTIINŢIFIC AL SIMPOZIONULUI

Acad. *Michael METZELTIN* (Universitatea din Viena, Austria); Prof. univ. dr. *Margaret H. BEISSINGER* (Universitatea Princeton, SUA); Cercetător principal dr. *Ana BORBÉLY* (Institutul de Cercetări Lingvistice, Academia Ungară de Științe, Budapesta, Ungaria); Prof. univ. dr. *Bogdan CREŢU* (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi/ Institutul de Filologie Română „A. Philippide" – Filiala din Iaşi a Academiei Române, Iaşi, România, **Preşedinte**); Prof. univ. dr. *Codrin Liviu CUŢITARU* (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi, România); Prof. univ. dr. *Mariana DAN* (Universitatea din Belgrad, Serbia); Prof. univ. dr. habil. *Liviu FRANGA* (Universitatea din Bucureşti, România); Prof. univ. dr. *Jukka HAVU* (Universitatea din Tampere, Finlanda); Prof. univ. dr. *Adam LEDGEWAY* (Universitatea din Cambridge, Anglia); Prof. univ. dr. *Lucian N. LEUŞTEAN* (Universitatea Aston, Birmingham, Anglia); Prof. univ. dr. *Martin MAIDEN* (Universitatea din Oxford, Anglia); Conf. univ. dr. *Roberto MERLO* (Universitatea din Torino, Italia); Prof. univ. dr. *Fernando SÁNCHEZ MIRET* (Universitatea din Salamanca, Spania); Lector univ. dr. *Ivana OLUJIĆ* (Universitatea din Zagreb, Croația); Prof. univ. dr. habil. *Maria ŞLEAHTIŢCHI* (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu", Chișinău, Republica Moldova); Prof. univ. dr. *Ion TALOŞ* (Universitatea din Köln, Germania); Prof. univ. dr. *Angela TARANTINO* (Universitatea La Sapienza din Roma, Italia); Prof. univ. dr. Dorin *URIȚESCU* (Universitatea din York, Toronto, Canada); Prof. univ. dr. *Gisèle VANHESE* (Universitatea din Calabria, Italia); Lector univ. dr. *Felicia VRÂNCEANU* (Universitatea Naţională „Yuriy Fedkovych", Cernăuți, Ucraina).

COMITETUL DE ORGANIZARE AL SIMPOZIONULUI

Preşedinte al Comitetului de organizare: Bogdan CREȚU, Directorul Institutului de Filologie Română „A. Philippide".

Membri: Ioana BASKERVILLE; Nicoleta BORCEA; Luminița BOTOŞINEANU; Alina-Mihaela BURSUC; Daniela BUTNARU; Astrid CAMBOSE; Marius-Radu CLIM; Gabriela HAJA; Ofelia ICHIM; Maricica MUNTEANU; Gabriela NEGOIȚĂ; Florin-Teodor OLARIU; Veronica OLARIU; Diana STROESCU; Elena Isabelle TAMBA.

CĂRȚI

◆ G. Ibrăileanu, *Opere*, vol. V. *Publicistică (1918–1933)*, Ediție îngrijită de **Victor Durnea** şi Lăcrămioara Chihaia, introducere de Eugen Simion, Academia Română, Fundaţia Naţională pentru pentru Ştiinţă şi Artă, 2020, 1708 pagini, ISBN 978-606-555-281-4.

◆ C. Stere, *Publicistică,* vol. V *(1920–1927)*, text stabilit, note şi comentarii, indice de **Victor Durnea**, Iaşi, Editura Pim, 2020, 688 pagini, ISBN 978-606-13-5633-1.

◆ ***Memorialistica românească: teorie și istorie literară***, **Marius-Radu Clim**, **Ofelia Ichim, Doris Mironescu**, **Ioana Repciuc** (editori), București, Editura Tracus Arte, 2020, 459 p., ISBN 978-606-023-192-9. Volumul reunește o parte dintre comunicările prezentate la simpozionul național ***Memorialistica românească: între documentul istoric şi obiectul estetic***, ediţiile din 2016–2019.

◆**Ioana Repciuc**, **Adina Hulubaș** (editori), *Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei – 50 de ani de la înființare. In Honorem prof. univ. dr. Ion H. Ciubotaru*, Iași, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, 2020, 402 p, ISBN 978-606-714-540-3.

◆**Cristina Florescu** este coautoare a 22 articole lexicografice în cadrul volumului: Éva Buchi, Wolfgang Schweickard (éd.), *Dictionnaire Étymologique Roman (DÉRom) 3. Entre ideoroman et protoroman*, Berlin/Boston, Walter De Gruyter GmbH, 2020, ISBN: 978-3-11-065282-2 (p. 280, 297, 300, 304, 307, 310, 314, 332, 338, 342, 346, 353, 367, 386, 390, 394, 399, 404, 426, 431, 450, 467).

PREMII, DISTINCȚII

◆**Adina Ciubotariu** a primit Premiul „Restitutio”, pentru volumul *Arhitectura țărănească din Moldova. Tipologie și corpus de documente*, la Târgul de carte „Zilele recoltei editoriale”, Iași, 10–12 septembrie 2020.

STUDII, ARTICOLE, RECENZII

◆**Șerban Axinte,** ***Valeriu Anania: Demonii credinței*** **în** ***Memorialistica românească: teorie și istorie literară***, în *Memorialistica românească: teorie și istorie literară*, Marius-Radu Clim, Ofelia Ichim, Doris Mironescu, Ioana Repciuc (editori), București, Editura Tracus Arte, 2020, p. 27–34; ***Emil Dorian și documentele „gândirii captive”***, Ibidem, p. 35–40; ***O carte a limitei***, în „Dilema veche”, nr, 861, 2020, p. 10; ***Emoția fatală*** în „Dilema veche”, 7 septembrie 2020, online; ***Jocurile privirii,*** în „Dilema veche”, 15 februarie 2020, online; ***Retrospectiva anului 2019. Poezia***, în „Dilema veche”, 6 ianuarie 2020, online; ***Jocurile tragice ale identității***, în „Observator cultural”, nr. 1020, p. 13.

◆ **Alina-Mihaela Bursuc** (în colaborare), ***Users and Contexts of Use of Romanian Multilingual Dictionaries***, în „Lexikos” (AFRILEX-reeks/series 30: 2020), Editor: Stellenbosch University, South Africa, nr. 30, 2020, p. 1–20.

◆**Daniela Butnaru**, ***La recherche toponymique en Roumanie. Évolution et résultats***, în „Nouvelle Revue d'Onomastique”, nr. 62/ 2020, p. 165–176.

◆**Astrid Cambose**, ***O voce renăscută: Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu***, în *Memorialistica românească: teorie și istorie literară*, Marius-Radu Clim, Ofelia Ichim, Doris Mironescu, Ioana Repciuc (editori), București, Editura Tracus Arte, 2020, p. 135–164.

◆**Adina Ciubotariu** (în colaborare) ***Un loc de tradiție românească***, în „Anuarul

Institutului de Etnografie și Folclor «Constantin Brăiloiu»”, serie nouă, tom 30, București, Editura Academiei Române, 2020, p. 2–34; (recenzie la) **Irina Balotescu,** ***Patrimoniul cultural imaterial în context intern și internațional. Dinamica unui concept***, în „Anuarul Institutului de Etnografie și Folclor «Constantin Brăiloiu»”, serie nouă, tom 30, București, Editura Academiei Române, 2020, p. 357–358.

◆**Cristina Florescu**, ***Denumirile fenomenelor atmosferice. Caracteristici ale lexemelor atmosferice***, în „Limba Română”, nr. 2, 2019, p. 215–225; ***Puterea chichiței***, în „Scriptor”, anul VI, 9–10 (69–70), septembrie–octombrie, 2020, p. 30–31.

◆**Doris Mironescu**, ***Către o tipologie a jurnalului de călătorie în cultura română***, în *Memorialistica românească: teorie și istorie literară*, Marius-Radu Clim, Ofelia Ichim, Doris Mironescu, Ioana Repciuc (editori), București, Editura Tracus Arte, 2020, p. 271–288; ***Prologo***, în Max Blecher, *Poesia completa*, trad. Joaquin Garrigos, Madrid, Hermida Editores, 2020, p. 5–11; ***Hrabal pe Bega***, „Dilema veche”, nr. 848, 9 iulie 2020, p. 16; ***Emoție***, „Dilema veche”, nr. 853, 13 august 2020, p. 16.

◆ **Eugen Munteanu**, ***Jurnal freiburghez* (II)**, în „Scriptor”, anul VI, nr. 5–6 (65–66), mai–iunie 2020, p. 127–130; ***Jurnal freiburghez* (III)**, în „Scriptor”, anul VI, nr. 7–8 (67–68), iulie–august 2020, p. 123–127; ***O revelație documentară: 17 scrisori inedite ale lui G. Ivănescu către Eugeniu Coșeriu* (III)**, în „Limba română”, Chișinău, nr. 2–3, aprilie–iunie, anul XXIX/2020, p. 100–107; ***O revelație documentară: 17 scrisori inedite ale lui G. Ivănescu către Eugeniu Coșeriu* (IV)**, în „Limba română”, Chișinău, nr. 4–5, iulie–august, anul XXIX/2020, p. 100–111; ***Jurnal heidelberghez 1994* (I)**, în „Expres cultural”, anul IV, nr. 6 (4), iunie 2020, p. 13; ***Jurnal heidelberghez 1994* (II)**, în „Expres cultural”, anul IV, nr. 9 (45), septembrie 2020, p. 13; ***Berlin, Normannenstraße, 15 ianuarie 1990* (I)**, în „Ziarul de Iași”, 4 iulie 2020; ***Berlin, Normannenstraße, 15 ianuarie 1990* (II)**, în „Ziarul de Iași”, 11 iulie 2020; ***In memoriam Florin Faifer***, în „Ziarul de Iaşi”, 8 iulie 2020, p. 6; ***Câteva gânduri la despărțirea de Florin Faifer***, în „Zigurat”, supliment l al revistei „Expres cultural”, nr. 15, iulie 2020, p.1; ***Remanențe protocroniste în înțelegerea unor momente importante din istoria creștinismului românesc* (I)**, în „ Ziarul de Iași”, 18 iulie 2020, p. 6; ***Remanențe protocroniste în înțelegerea unor momente importante din istoria creștinismului românesc* (II)**, în „Ziarul de Iași”, 25 iulie 2020, p. 6; ***Remanențe protocroniste în înțelegerea unor momente importante din istoria creștinismului românesc* (III)**, în „Ziarul de Iași”, 1 august 2020, p. 6; ***Remanențe protocroniste în înțelegerea unor momente importante din istoria creștinismului românesc* (IV)**, în „Ziarul de Iași”, 8 august 2020, p. 6; ***Etnogeneza românilor și începuturile creștinismului* (I)**, în „Ziarul de Iași”, 22 august 2020, p. 6; ***Etnogeneza românilor și începuturile creștinismului* (II)**, în „Ziarul de Iași”, 29 august 2020, p. 6; ***Doi mari învățați: Gheorghe Ivănescu și Eugeniu Coșeriu* (I)**, în „Ziarul de Iași”, 5 septembrie 2020; ***Doi mari învățați: Gheorghe Ivănescu și Eugeniu Coșeriu* (II)**, în „Ziarul de Iași”, 12 septembrie 2020; ***Doi mari învățați: Gheorghe Ivănescu și Eugeniu Coșeriu* (III)**, în „Ziarul de Iași”, 19 septembrie 2020; ***Despre smerenia necesară a celor care ne cer votul***, în „Ziarul de Iași”, 26

septembrie 2020.

◆**Maricica Munteanu**, ***Cum este rememorată comunitatea? Imagini și simboluri comunitare în memorialistica „Vieții românești”***, în *Memorialistica românească: teorie și istorie literară*, Marius-Radu Clim, Ofelia Ichim, Doris Mironescu, Ioana Repciuc (editori), București, Editura Tracus Arte, 2020, p. 289–304; ***Comunitatea din scrisori. Corespondența cenaclului* Viața românească**, în „Transilvania”, nr. 7, 2020, p. 18–23.

◆**Ioana Repciuc** (în colaborare) ***Un loc de tradiție românească***, în „Anuarul Institutului de Etnografie și Folclor «Constantin Brăiloiu»”, serie nouă, tom. 30, 2019, București, p. 27–33; ***Fântânile de la dreapta și de la stânga Prutului. Corespondențe funcționale și rituale***, în „Buletin științific. Revistă de Etnografie, Științele naturii și Muzeologie”, serie nouă, Volumul 31 (44), Chișinău, 2019, p. 15–33; ***Sanda Golopenția – vocația antropologiei umaniste***, în „Philologica Jassyensia”, Anul XVI, nr. 1(31), 2020, p. 229–236; (recenzie la) **Sanda Golopenția, *Adusul pe sus. Studii despre descântatul de dragoste***, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2018, în „Philologica Jassyensia”, Anul XVI, nr. 1(31), 2020, p. 306–308; ***Trecerile – de la cultura tradițională la cultura migrației***, în „Mozaicul”, serie nouă, Anul XXII, nr. 10 (264), p. 20; ***Din poetica jurnalul etnografic românesc***, în volumul *Memorialistica românească: teorie și istorie literară*, Marius-Radu Clim, Ofelia Ichim, Doris Mironescu, Ioana Repciuc (editori), București, Editura Tracus Arte, 2020, p. 357–370.

◆ **Diana Stroescu**, ***Procedee speculare ale autoficționalizării în discursul dramatic al lui Emil Ivănescu***, în *Memorialistica românească: teorie și istorie literară*, Marius-Radu Clim, Ofelia Ichim, Doris Mironescu, Ioana Repciuc (editori), București, Tracus Arte, 2020, p. 411–417; (recenzie la) **Octavio PAZ, *Copiii mlaștinii: poezia modernă de la romantism la avangardă***, traducere și prefață de Rodica Grigore, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2017, 202 p., în „Philologica Jassyensia” an XVI, nr. 1 (31), 2020, p. 355–358.

COMUNICĂRI ŞTIINŢIFICE

◆**Șerban Axinte**, ***Horia Sima. Scenariile istoriei și adevărul personal***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020.

◆ **Nicoleta Borcea**, ***Vasile Harea: o evocare***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020; (în colaborare) ***Repere pentru o bază de date a receptării memorialisticii românești în presa culturală (selectiv între 1960 și 2020)***, la Simpozionul național *Memorialistica*

românească: între documentul istoric şi obiectul estetic, ediția a VI-a (online), 18 septembrie.

◆**Alina-Mihaela Bursuc**, ***Observații asupra modelelor actuale de analiză a grupurilor lexicale***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide", cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide" în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide" din Iași, 16–18 septembrie 2020.

◆ **Daniela Butnaru**, ***Satul Rotunda (județul Neamț). Periplu toponimic***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide", cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide" în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide" din Iași, 16–18 septembrie 2020.

◆ **Astrid Cambose**, ***Eufrosin Poteca, un arhimandrit liberal în Valahia secolului al XIX-lea***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide", cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide" în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide" din Iași, 16–18 septembrie 2020; (în colaborare) ***Repere pentru o bază de date a receptării memorialisticii românești în presa culturală (selectiv între 1960 și 2020)***, la Simpozionul național *Memorialistica românească: între documentul istoric şi obiectul estetic*, ediția a VI-a (online), 18 septembrie.

◆ **Adina Ciubotariu**, ***Exemple ale gândirii magice în viața de zi cu zi a imigranților români din Italia și Spania***, la Simpozionul național *Migrație și identitate în spațiul cultural românesc*, organizat de Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu și Academia Română – Filiala Iași, Păltiniș, Sibiu, 10–12 septembrie 2020; ***Customs exposure in the urban environment***, la Conferința *Living Heritage in the City*, organizată de Centrul Regional UNESCO pentru Salvgardarea Patrimoniului în sud-estul Europei, Sofia, Noua Universitate Bulgară și Muzeul de Istorie, Russe, 6 iulie 2020.

◆ **Marius-Radu Clim**, ***Instrumente lexicografice dezvoltate in cadrul proiectului European* ELEXIS – European lexicographic infrastructure**, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide", cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide" în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide" din Iași, 16–18 septembrie 2020.

◆ **Alexandru-Laurenţiu Cohal**, ***Identitate şi ideologie. Limba română din repertorii ale migrației în Occident (1990–2020)***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide", cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide" în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide" din Iași, 16–18 septembrie 2020; ***Repertori linguistici in contatto: il romeno in Italia***, comunicare prezentată online în cadrul „Oberseminar Romanistische Linguistik", Institut für Romanische Philologie, al

Universităţii „Ludwig-Maximilian” din München, 15 iulie 2020; ***Identità linguistica nella migrazione. Recenti comunità romene nell'Europa Occidentale***, comunicare prezentată online la Colocviul *Rumänisch im Migrationskontext*, organizat de Universitatea „Ludwig-Maximilian” din München, 17–18 iulie 2020; ***Ce (nu) știm despre limba română a migranților din Occident***, la Simpozionul național *Migrație și identitate în spațiul cultural românesc*, organizat de Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și Academia Română – Filiala Iași, Păltiniș, Sibiu, 10–12 septembrie 2020.

◆**Mioara Dragomir**, ***Termenul și noțiunea de*** **cronograf** **– *(re)definire și (re)evaluare a etimologiei***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020.

◆**Cristina Florescu**, ***OBRAZNIC și derivatele cu sufixul –nic***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020.

◆ **Gabriela Haja** (în colaborare) ***Evoluția sinonimiei în*** **Dicționarul tezaur al limbii române**, (în colaborare) ***Bune practici privind digitizarea resurselor lingvistice***, ambele la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020; (în colaborare) ***Interfață web pentru culegerea de citate pentru dicționare academice***, la Atelierul de lingvistică online, organizat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan–Alexandru Rosetti” al Academiei Române, 25–26 septembrie 2020.

◆**Ofelia Ichim**, (în colaborare) ***Repere pentru o bază de date a receptării memorialisticii românești în presa culturală (selectiv între 1960 și 2020)***, la Simpozionul național *Memorialistica românească: între documentul istoric şi obiectul estetic*, ediția a VI-a (online), 18 septembrie.

◆**Doris Mironescu**, ***Romanul memoriei, un subgen literar problematic. Ipostaze românești***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană* (secțiunea *Memorialistica românească: între documentul istoric şi obiectul estetic*), ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020.

◆**Eugen Munteanu**, ***Pagini memorialistice inedite ale lui G. Ivănescu***, ***Nicolae Balotă memorialist, între mărturie și (auto)ficțiune***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană* (secțiunea *Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic*),

ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020.

◆ **Maricica Munteanu**, ***Bătăliile cenaclului „Viața românească”. De la ideologia de grup la democrația literaturii***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020; (în colaborare) ***Repere pentru o bază de date a receptării memorialisticii românești în presa culturală (selectiv între 1960 și 2020)***, la Simpozionul național *Memorialistica românească: între documentul istoric şi obiectul estetic*, ediția a VI-a (online), 18 septembrie.

◆ **Florin-Teodor Olariu,** ***«Homo migrans» en tant qu'«Homo narrans» – considerations sur l'hypostase narrative du migrant***, comunicare prezentată online la Colocviul *Rumänisch im Migrationskontext*, organizat de Universitatea „Ludwig-Maximilian” din München, 17–18 iulie 2020; (în colaborare) ***Dinamici identitare recente la polonezii din Bucovina – o abordare sociolingvistică***, comunicare susţinută online la cel de-al XIX-lea Simpozionul internaţional de dialectologie, organizat de Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu”, în colaborare cu Societatea Română de Dialectologie, Cluj-Napoca, 10–11 septembrie 2020; (în colaborare) ***Migraţia „luată la rost” sau despre utilitatea unui corpus de „migrafii” româneşti***, la Simpozionul naţional *Migrație și identitate în spațiul cultural românesc*, organizat de Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și Academia Română – Filiala Iași, Păltiniș, Sibiu, 11–12 septembrie 2020.

◆ **Veronica Olariu**, ***La migración de retorno en la Republica Moldavia: aspectos sociolingüísticos***, comunicare prezentată online la Colocviul *Rumänisch im Migrationskontext*, organizat de Universitatea „Ludwig-Maximilian” din München, 17–18 iulie 2020; (în colaborare) ***Dinamici identitare recente la polonezii din Bucovina – o abordare sociolingvistică***, comunicare susţinută online la cel de-al XIX-lea Simpozionul internaţional de dialectologie, organizat de Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu”, în colaborare cu Societatea Română de Dialectologie, Cluj-Napoca, 10–11 septembrie 2020; (în colaborare) ***Migraţia „luată la rost” sau despre utilitatea unui corpus de „migrafii” româneşti***, la Simpozionul naţional *Migrație și identitate în spațiul cultural românesc*, organizat de Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și Academia Română – Filiala Iași, Păltiniș, Sibiu, 11–12 septembrie 2020.

◆ **Ioana Repciuc**, ***Sărbătorile de altădată și de altundeva. Din imaginarul socio-cultural al imigranților români***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020; ***Educația privind patrimoniul cultural imaterial – de la căile de informare la formarea profesională***, la Conferința *Experiență și expertiză în domeniul patrimoniului cultural imaterial. Educație și formare în domeniul patrimoniului cultural imaterial*, organizată de Universitatea din București în cadrul proiectului „Please touch the intangible cultural heritage”, 17

august 2020; ***Comportamente culturale ale imigranților români – între conservare, adaptare și imitare***, la Simpozionul național *Migrație și identitate în spațiul cultural românesc*, organizat de Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu și Academia Română – Filiala Iași, Păltiniș, Sibiu, 10–12 septembrie 2020.

◆ **Diana Stroescu**, ***Literaturi ale neuitării***, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide", cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană* (secțiunea *Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic*), ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide" în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide" din Iași, 16–18 septembrie 2020.

◆ **Elena Isabelle Tamba** (în colaborare) ***Evoluția sinonimiei în* Dicționarul tezaur al limbii române**, la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide", cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană*, ed. a XIX-a (online), organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide" în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide" din Iași, 16–18 septembrie 2020.

IN MEMORIAM

Un mare critic și profesor de stil. Florin Faifer

(14 aprilie 1943 – 6 iulie 2020)

Florin Faifer a fost unul dintre cei mai importanți istorici literari ai generației sale, una strălucită, reprezentată de nume mari ale filologiei române, iar la Institutul de Filologie Română „A. Philippide" de către „echipa de aur" care a creat *Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900* (București, Editura Academiei, 1979). Trecerea sa ne îndeamnă la reflecție și la recapitulare, pentru că nu este una oarecare. „Un artist al istoriei literare", l-a numit Nicolae Mecu. „Criticul literar absolut", i-a spus Mircea Ghițulescu. Ambele, numiri potrivite, deoarece identifică profilul acestui mare studios și harnic istoric, publicist savuros și model în critică, ca pe unul ce se străduiește să acopere distanța dintre cele două fețe ale studiilor literare, ajunse să reprezinte doi versanți incompatibili. Florin Faifer a fost atât un cercetător de elită al istoriei literaturii române, cât și un critic literar cu totul remarcabil, lucru atât de rar, încât ne pune în față și ne obligă să reconsiderăm una dintre prejudecățile fondatoare ale disciplinei noastre.

Se spune adesea că istoricii literari, căutători de informații, autorii de ediții critice, biografii și sursologii sunt altă specie decât criticii „propriu-ziși", care își manifestă creativitatea scriind despre contemporani, dar mai mult despre sine înșiși. Argumentul ar fi că cercetarea epocilor literare „vechi" îl condamnă pe studios la un travaliu de supunere la obiect, la contextul istoric, la litera (chirilică, uneori) a textului, care ar împiedica zborul imaginației, detenta speculativă, disponibilitatea ludică, rezervate criticului actualității. De fapt, argumentul acesta îl vede pe criticul literar drept, obligatoriu, solidar cu proiectul modernității, un militant pentru temele

acesteia și un luptător cu arma în mână pe baricadele prezentului, ceea ce istoricul literar, rămas într-o provincie îndepărtată și liniștită, nu pare să fie, constrâns, cum este, să explice mereu teme „premoderne”. Dacă, la o primă privire, istoricul literar pare că iese dezavantajat de această concepție, de fapt tocmai militantismul forțat al criticului actualității poate ajunge să reprezinte un dezavantaj. Atunci când istoricul literar are perspectiva necesară pentru a înțelege și vehicula o multitudine de teme și limbaje literare din mai multe epoci, criticul este blocat într-un unic proiect, care poate ajunge să-i deformeze profilul. De aceea, toți criticii care au știut să fie și buni istorici literari, fără a face rabat de la justa perspectivă diacronică, ca și istoricii literari cu predispoziție artistică și speculativă, au făcut de fapt mult mai mult decât propria meserie: au lucrat pentru unificarea unui câmp scindat al disciplinei și au reprezentat un exemplu al modului optim în care aceasta se poate practica.

În acest spirit a lucrat și Florin Faifer în decursul întregii sale cariere. Florin Faifer a practicat la un nivel de excelență istoria, dar și publicistica literară. S-a specializat, în atelierul marelui *Dicționar al literaturii române de la origini până la 1900*, în cunoașterea acelui fascinant spațiu, plin de politică idealistă, operă culturală altruistă, naivitate și entuziasm, care se numește „secolul al XIX-lea”. A realizat articole dificile despre mulți dintre marii scriitori ai perioadei și a făcut-o cu o acribie și, simultan, dezinvoltură, ambele remarcabile, cu o ironie tandră care, pe de o parte, marca distanța existentă față de acea epocă, iar pe de alta acoperea cu căldură judecata estetică, adesea inevitabil severă. În echipa care a realizat *Dicționarul*, Faifer a ales să scrie, în principal, despre dramaturgi și memorialiști. Vor fi cele două domenii de specializare majore ale sale. Primul l-a condus către lucrarea *Dramaturgia, între clipă și durată* (1983), un volum de cronici dramatice acute, care i-a fixat un profil de teatrolog reputat, apreciat de către oamenii breslei. Criticul a fost secretarul literar al Teatrului Național „Vasile Alecsandri” între 1991 și 1993, când a editat și revista acestuia, „Stagiunea”. A devenit, în 2000, profesor asociat și conducător de doctorate la Universitatea de Arte „George Enescu”. A publicat apoi lucrările solidare *Dramaturgi români* (2008, 2010), *Incursiuni în istoria teatrului universal* (2010) și *Incursiuni în istoria criticii dramatice românești* (2010), dezvoltând în evantai cercetarea sa către spații învecinate. Recitind teatrul clasic românesc sau pe cel modern, revizitând teatrul antic și pe cel renascentist sau explorând rădăcinile criticii dramatice la noi, istoricul literar căuta moduri cât mai creative de a contempla fenomenul teatral, urmărit din afară, cu pasiunea spectatorului expert. Iar lumea teatrului va fi fost, pentru Florin Faifer, și o ocazie de a-și developa fondul ludic, jucăușenia irepresibilă.

Al doilea domeniu important de specializare al lui Florin Faifer a fost memorialistica. Istoricul literar a panoramat memorialistica de călătorie de până la 1900 într-o teză de doctorat strălucită, devenită ulterior *Semnele lui Hermes* (1993), carte de referință a domeniului nu doar prin rezultatele pozitive ale cercetării, ci și prin montaj, prin ingeniozitate și stil. Povestea călătoriilor românești are complexități pe care doar un cercetător nu doar acribios, ci și plin de spirit, le-ar fi putut spune. Un bun companion de drum al literaturii române se vădește Florin Faifer în această admirabilă scriere, urmărind excursioniștii și plimbăreții, aventurierii și exilații, globe-trotterii și anticălătorii, iscodind curente și mentalități estetice și geopolitice și

reflectând spornic asupra călătoriei ca expresie a spiritului. S-au adăugat *Faldurile Mnemosinei* (1999) și *Pluta de naufragiu* (2002), volume atent organizate, pline de relecturi și descoperiri demne de tot interesul, autori, cărți, comentarii din epoci mai vechi sau mai noi. În acest timp, istoricul literar se afla la lucru pe „meterezele" *Dicționarului general al literaturii române*, la care a contribuit cu numeroase articole, adunate, alături de alte texte de specialitate sau de cercetare literară curentă, în volume precum *Cordonul de argint* (1997), *Efectul de prismă* (1998), *Filtru* (2005). În aceeași perioadă a îngrijit, cu admirabilă pietate, ediții precum cele de scrieri ale părinților săi, Margareta și Laurențiu Faifer, ale unor regretați colegi precum Irina Andone, dar și ale lui Arșavir Acterian; de asemenea, o ediție Ion Luca Caragiale, în colaborare cu Valeriu P. Stancu.

Natura artistică a unui astfel de studios al trecutului nu putea să-și refuze publicistica curentă, teren de încercare pentru ideile proprii în luptă cu actualitatea scrisului, mod de a-ți cerne confrații și de a transforma rezultatele muncii de bibliotecă în reverii și reflecții, firimituri de la prânzul festiv al cercetării. Așa că Florin Faifer a publicat, încă din primii ani la Institut, în revistele ieșene, „Cronica" și „Iașul literar", devenit din 1970 „Convorbiri literare", totodată păstrând solide contribuții pentru „Anuarul de lingvistică și istorie literară" al instituției academice ieșene, al cărui secretar de redacție a fost între 1988 și 1991. În anii 1990 și 2000 și-a diversificat și sporit contribuțiile publicistice, pe piața mult mai vivace a ideilor literare, la „Dacia literară", „Ateneu", „Timpul", „România literară", „Teatrul azi", „Scena", „Jurnalul literar", „Însemnări ieșene", „Revista română" (unde a fost mult timp redactor, începând din 1993), „Contemporanul", „Scriptor", „Cronica veche", „Expres cultural", „Echidistanțe", „Opinia", „Vitraliu" etc. Era un cronicar mlădios și acut, dispus să aleagă din panoplia sa bogată de arme floreta, dar și șfichiul biciului, după caz; avea capacitatea de a admira, dar și satisfacția de a respinge impostura, de a denunța minciuna. Avea alergie, în special, la relativizatorii suferinței în totalitarism, la cei care, sub pretext că nu pun la cântar vinovățiile, propuneau un pact dubios între victime și agresori.

Bun cunoscător al lumii literare ieșene, avea prietenii alese, dar și rezerve durabile. Era respectat, mi se pare, de toată lumea. Când am intrat în publicistica literară, pe la începutul anilor 2000, am întâlnit o unanimitate în admirație față de cel mai artist dintre istoricii literari de la noi. Colegii mei de generație îi copiau exemplul: scriau „inspirat", căutau formula fericită, țințeau la aforismul care zidește – sau fărâmă – reputații. Celui abia ieșit de pe băncile facultății, fără a cunoaște lumea literară, Faifer îi părea un sihastru al cercetării, păzitor al templului „unde secolii se torc". De fapt, omul discret, de o mare politețe, dar și de o mare căldură sufletească, pe care Mircea Ghițulescu l-a numit foarte frumos „omul care vorbește în șoaptă", putea să pară, dar nu era un eremit. Interesat de tot ceea ce literatura poate să ofere, nu disprețuia valorile vieții și nu cultiva, în relațiile personale, distanța. Florin Faifer era un cunoscător de oameni, nu un mizantrop. Un studios al naturii umane, care vedea în cărți performanța creației, dar și condiționările carapacei de carne a autorului. Un moralist, s-ar zice. M-a onorat și pe mine cu câteva rânduri, cândva, și m-a nimerit bine. Păstrez amintirea unor întâlniri de ținută, în care i-am admirat modul de a fi, prezența atât de pregnantă, deși perfect disimulată, grație unei ironii

deferente, calibrată de alura unui profesionist care-și cunoștea domeniul pe dinăuntru și pe dinafară. Discreția sa nu era distanță, ci politețe prevenitoare. Era un curios, dar nu un expansiv, un jucător al jocului, dar nu un ghiduşar, ci un spirit ludic, în ce presupune mai bun acest lucru. Un zâmbet îi înfloreşte pe figură în toate fotografiile în care îl ştiu: de la cele tinereşti, din anii '60, alături de colegii din Institut, şi până la cele din anii dincoace, când sapientul istoric cunoaşte toată anecdotica din istoria literară veche şi cea mai nouă şi poate jongla cu ea. Odată, i-a recomandat unui prieten bibliografii închipuite, dar pline de haz, despre scriitori în viață. Mergea cu consecvența în „neseriozitate" până la a-şi juca rolul său de mare critic şi profesor de stil ca pe unul oarecare, de contabil al istoriei literare. Opera lui Florin Faifer demonstrează cum această disciplină poate fi practicată cu eleganță şi cu rigoare totodată. Un model care mai are multe de spus.

Doris MIRONESCU

DESPRE IAŞI[1]

Anticariatele Iaşului[*2]

(urmare din „Buletinul Institutului de Filologie Română «A. Philippide»", nr. 2/2020)

N-a fost în intenţia mea să dau o listă completă a tuturor cărţilor achiziţionate prin anticariatele de altădată. Am vrut doar să evoc un aspect al Iaşului din vremea studenţiei mele, cînd pînă şi unele cărţi recente puteau fi găsite mai repede la anticariat decît la librărie. Am vrut să refac, pentru mulţumirea mea şi a unor colegi de generaţie, atmosfera aceea de încîntare cînd, aproape zilnic, ne întîlneam la una sau la alta din „anticăriile" existente şi, schimbînd impresii, aflam întotdeauna lucruri noi, de natură să ne facă să uităm pentru o clipă grijile apăsătoare ale zilei.

Am stăruit, poate, în unele amănunte din cauză că mi s-a părut că nu poate fi indiferentă circulaţia cărţii, în societatea noastră, la un moment dat, după cum nu poate să nu intereseze ce fel de cărţi aveau căutare într-o epocă în care numărul cititorilor de cărţi româneşti era în vizibilă creştere faţă de cei care preferau, încă, literatura străină. Am vrut, cu alte cuvinte, să subliniez rolul pozitiv pe care l-au îndeplinit anticariatele în promovarea culturii.

Iaşul a fost şi a rămas un oraş al visului. Trecerea pe aici a atîtor mari scriitori şi, în general, oameni ai spiritului, i-a creat o reputaţie pe care n-o mai are nici un alt oraş din ţară. Viaţa ieşenilor nu poate fi imaginată fără literatură şi fără istorie. Oricît ar trăi ei în prezent, sînt în permanenţă surprinşi convorbind cu trecutul, încercînd să

[1] Textul articolului de faţă reprezintă conţinutul conferinţei „Anticariatele ieşene", susţinută de autor la Galeriile Anticariat din Iași, în data de 22 ianuarie 1993.

[*] Text preluat din „Philologica Jassyensia", An IV, Nr. 1, 2008, p. 185–210.

[2] În mod excepţional, redacţia revistei „Philologica Jassyensia" a acceptat publicarea acestui articol cu normele ortografice anterioare reformei din 1993, respectând opţiunea dlui prof. dr. Gavril Istrate.

aducă printre ei umbrele fără de moarte care şi-au purtat paşii pe străzile pe care trecem noi astăzi şi ne dirijează, de acolo de unde se vor fi găsind, arătîndu-ne drumul pe care trebuie să-l urmăm. În acelaşi timp, umbrele respective impun o anume atitudine şi un anume mod de gîndire nu numai ieşenilor propriu-zişi ori, în general, moldovenilor, ci şi altor români care au luat, întîmplător, contact cu atmosfera de aici. O mărturie elocventă, în acest sens, poate constitui un articol lui Romulus Dianu (1930: 1), pe care îl reproducem aici:

> Este mai pretutindeni o mişcare de dezmorţire, o căutare a spiritului, o reîntoarcere la cele bune, dar nicăiri ca la Iaşi. Puţine oraşe din ţară şi-au afirmat în concertul manifestărilor de viaţă românească o notă mai personală şi mai accentuată ca Iaşul. E cu neputinţă să treci prin oraşul orgoliului moldovenesc şi să nu observi că în această vie celulă dospeşte o burghezie naţională pe bază de cultură şi de avere şi că niciodată, pe aceste căi, Iaşul nu va înceta să dea artelor, ca şi politicii, elemente dintre cele mai valoroase, mai muncitoare şi mai cinstite. Nicăiri aproape în România nu se mai cunoaşte sentimentul admiraţiei. Românul nu mai ştie să admire. I se pare că e mai interesant şi mai inteligent să ia atitudine „contra". Iaşul a păstrat însă generozităţile proprii unei societăţi liniştite, ierarhizate şi progresiste.
>
> Iată de ce, la vestea mutării din Iaşi a revistei „Viaţa românească", ne-am temut imediat că schimbarea locului geografic va atrage o desfigurare involuntară a spiritului care strălucea în paginile ei. Şi temerea persistă.
>
> Iaşul însă este sărăcit de o podoabă. Privirile acestei cetăţi cu mulţi cărturari, ştiuţi şi neştiuţi, nu se poate să nu fi învăluit cu regret cuibul sfărmat. Cu scriitorii lui, care, ca excelentul prozator de grai românesc Mihail Sadoveanu, exaltează miragiile Iaşului sau detestă cordial burghezia ieşeană, ca spiritualul Ionel Teodoreanu, oraşul acesta nu abdică de la titlul lui intelectual.
>
> Sînt acolo destule gazete şi reviste literare, scrise decent de marea falangă locală, şi destule prilejuri pentru ca producţia spirituală a Iaşului să se desfacă nu numai în ambalaj la Bucureşti, ci pe loc, între fii, între fraţi.
>
> Iată de ce ştirea că peste cîteva zile Iaşul va avea o nouă mare librărie, ceva cu totul europenesc prin eleganţă şi asortiment, ne-a bucurat, mai ales că invitarea la o asemenea întreprindere a fost făcută editorului de ispravă Ciornei.
>
> Un oraş poate cere să i se dea cîrciumi, hoteluri, trotuar, dar să ceară o librărie, o expoziţie permanentă a fructului muncii intelectuale din toată lumea, asta e ceva rar, neobişnuit, ceva care cinsteşte capitala Moldovei şi întăreşte simpatia ce avem pentru Iaşi, cu un spor de nobleţe şi de sobrietate, de la care toate provinciile româneşti ar avea ceva de învăţat.

O viziune asemănătoare asupra Iaşului ne-a dat şi poetul, nemoldovean şi el, Ion Minulescu, în *Retrospectivă sentimentală*, din volumul *Nu sunt ce par a fi*, apărut în deceniul al patrulea al secolului trecut, tocmai în perioada anticariatelor mele. Poezia i-a fost dedicată lui Eugen Herovanu, autorul frumosului volum *Oraşul Amintirilor*: „Revăd oraşul pribegiei mele –/ Nepreţuit motiv de inspirare –/ Cuacelaşi Vodă-Cuza, tronînd în piaţa mare/ Îndurerat de-atîtea vremuri grele...// Ştefan cel Sfînt şi-arată buzduganul/ Cu care-nspăimîntase întreg aliotmanul.../ Miron Costin letopiseţu-şi scrie/ Cu sîngele Moldovei – izvor de apă vie.../ În jilţul lui, Asachi – poet şi fabulist –/ Pledează şi-astăzi pentru «curentul latinist».../ În faţa teatrului, Vasile Alecsandri/ Se-ntreabă ca Hamlet: «A fi sau... a nu fi?».../ Mihai Kogălniceanu, la Copou,/ Repetă un capitol istoric, veşnic nou.../ Sărmanul Eminescu, într-un cearşaf de baie,/ Şi-aşteaptă epigonii flămînzi ca să-l despoaie,/ Şi-n timp ce turnul Goliei se-

ntreabă ce să facă –/ Să-şi plîngă gloria defunctă sau să tacă;/ Biserica – minune unică – Sfîntul Sava,/ Ea singură-ţi surîde, că-şi renoieşte slava!.../ Mîhnit de-atîtea regăsiri în mine/ Îmi lăcrimează ochii de ciudă şi ruşine,/ Şi cum n-aud pe nimeni, urîndu-mi «noapte bună»/ Cobor tăcut spre gară, cu Iaşii... mînă-n mînă!...” (Minulescu 1939: 324–325).

Pe lîngă unele cărţi rare şi o serie de periodice cu care nu ţi-e dat să te întîlneşti de multe ori în viaţă, anticariatele din Iaşi ne-au prilejuit, adesea, şi surprize de altă natură. În cărţile provenite de la un cunoscut istoric literar clujean, de la un eminent filolog bucureştean ori de la un naturalist ori chimist ieşean, am găsit „uitate” între file scrisori care pot interesa mişcarea noastră culturală, artistică, ştiinţifică ori politică, dintr-o anumită perioadă, ca şi modul în care s-a reflectat marea unire din 1918 în conştiinţa unor tineri care se întorceau de pe front încălziţi de realizarea marelui vis. Altele ne dezvăluie aspecte noi din viaţa unor mari personalităţi ştiinţifice, ca Grigore Moisil, de exemplu, prezent şi el în creionările noastre cu trei scrisori de dragoste care mi-au parvenit tot prin bunăvoinţa lui George Pînzaru.

Să ne oprim, mai întîi, la cartea poştală ilustrată pe care Constantin Motaş i-o trimitea prietenului său, Ionică Botez, coleg la aceeaşi facultate de ştiinţe a Universităţii ieşene. Din cele cîteva cuvinte ale lui Motaş („La mulţi ani şi să ne vedem cu bine în România Mare!”), ne putem da seama de temperatura la care se pregăteau să-şi ilustreze locurile de muncă tinerii specialişti.

Într-o scrisoare a lui Ion Bianu către Nicolae Drăgan, avem, pe lîngă unele informaţii care justifică absenţa filologului bucureştean de la primul congres de specialitate (Iaşi, 1926) şi o apreciere originală pe care i-o face lui Alexandru Philippide, autorul monumentalei lucrări *Originea românilor*.

Bogdan-Duică, la rîndul lui, cerea o serie de cărţi pentru seminarul lui de Istoria literaturii române moderne, de la Universitatea din Cluj.

Un interes deosebit prezintă cîteva scrisori ale lui Grigore Moisil, în care învăţatul matematician ne apare în cu totul altă ipostază decît în cele în care l-am putut cunoaşte pînă acuma. Este vorba de viaţa intimă a lui Grigri. Scrisorile sînt adresate domnişoarei Mărioara Neştian, profesoară la Şcoala de Arte şi Meserii, Copou, căsătorită mai tîrziu cu inginerul Casetti. A decedat în iunie 1988 şi înhumarea a avut loc pe data de 15 iunie, la Cimitirul Eternitatea. Scrisorile sînt foarte scurte. Autorului nu-i plăcea vorba lungă. Nu au nici un fel de titlu. Surprinde, ca în tot ce a scris Moisil, claritatea expunerii şi exprimarea directă a sentimentelor, fără nici un apel la metafore şi imagini inutile (le-am reprodus în Istrate 1998: 8). Pentru cei care ar dori să cunoască manifestările marelui matematician în afara specialităţii propriu-zise, recomandăm volumele publicate, după moartea lui, de doamna Viorica Moisil (Moisil 1979, Moisil 1989). În cea dintîi, Moisil se dovedeşte a fi un adevărat emul al lui Lucian Blaga în privinţa frumuseţii scrisorilor de dragoste, iar în cealaltă vedem în ce măsură poate contribui familia la succesul, pe toate planurile, pe care îl pot obţine odraslele ei.

Proiectul unei expuneri privind anticariatele din Iaşi l-am purtat foarte multă vreme în minte. El m-a însoţit pretutindeni unde am avut prilejul să discut despre cărţi cu cîte un prieten. Am stat multă vreme la îndoială dacă trebuie sau nu să duc proiectul la capăt. Încredinţat, pe de o parte, că lucrul nu-i chiar lipsit de interes, mă

gîndeam, în acelaşi timp, că aş putea fi întîmpinat cu suspiciuni. M-a determinat să ies din pasivitate o nouă lectură a cărţii lui Tudor Arghezi, *Cu bastonul prin Bucureşti*, care era consemnată în bibliografia mea încă din anul apariţiei ei (1961), cu o trimitere la paginile 46–48 unde mi-a reţinut atenţia articolul intitulat *Anticarul*, din care îmi permit să extrag următoarele rînduri:

> Toţi dascălii, scriitorii şi ziariştii îşi aduc aminte de cîteva figuri, de acei cărturari cu librăria în spinare, care-ţi păstrau o ediţie rară, un volum vechi pentru gustul dumitale. Ei au umplut bibliotecile cu tipărituri de preţ, fără să fi reţinut atenţia şi pana scriitorilor prieteni cu dînşii. Au dispărut fără să li se prindă chipul şi meritul de nici o pagină din miile de hîrţoage vîndute prin neostoita lor sîrguinţă. Decanul şi savantul anticarilor din Bucureşti a fost un bibliofil Pohl în genul uncheaşului Chacornac din Paris. Cunoscut ebraist în sferele teologice de pe timpuri, omul de bibliotecă al învăţaţilor, arhiereilor şi mitropoliţilor noştri, beteag de un ochi, pipernicit, dotat cu o memorie pe care nu o putea corecta decît Nicolae Iorga, el semăna cu Sfîntul Petru din iconografia ortodoxă. Îl văd purtînd metania, blagoslovit de mîna gingaşe a Înalt Prea Sfinţitului Iosif şi-l aud argumentînd în salonul de primire al marelui ierarh:
>
> – Am găsit pentru mata întîia ediţie a *Jidovului rătăcitor*... E undeva într-o casă, dar cere cam mult... O să mai pui o vorbă... o să vedem... Cred că o scot mai ieftin (Arghezi 1961: 47–48).

Dintre toţi anticarii din Iaşi pe care i-am cunoscut, cel care se apropie mai mult de Pohl al lui Arghezi mi s-a părut a fi George Pînzaru, acest autodidact de suflet care nu a urmat la şcoală decît două clase, dar prin lecturi spre care l-a îndrumat un frate mai mare, printr-un interes ieşit din comun în a se instrui, prin contactul cu foarte mulţi oameni care au răspuns bunătăţii sufletului lui cu aceeaşi metodă, el a devenit un mare sprijinitor al tuturor iubitorilor cărţii. A învăţat singur englezeşte şi, împotriva mijloacelor materiale cu totul modeste, a călătorit prin Italia, Franţa, Elveţia, după cum a fost şi în America, în Statele Unite, unde a rămas şase săptămîni. În calitate de ghid al ONT, apoi, a stabilit numeroase legături cu oameni de toate categoriile şi de toate vîrstele, de la simpli elevi la profesori universitari. Cu toţi aceştia a corespondat, le-a făcut cunoscute frumuseţile patriei noastre şi a primit de la ei mii de scrisori care se constituie în adevărate valori culturale. În sfîrşit, trebuie să menţionez faptul că, acum aproape 20 de ani, Pînzaru a luat iniţiativa alcătuirii unui album în care numeroase personalităţi ieşene – academicieni, profesori universitari, ingineri, medici, scriitori – şi-au împărtăşit impresiile asupra drumeţiei. Toate acestea se pot constitui într-o carte deosebit de utilă sub multe aspecte: posibilitatea de a cunoaşte oameni şi locuri, păstrarea sănătăţii, protejarea şi conservarea frumuseţilor naturale şi a bunurilor naţionale, dezvoltarea dragostei de ţară, stimularea imaginaţiei şi a creaţiei literare ş.a.[3]

Anticariatele despre care am vorbit au dispărut, rînd pe rînd, din motive pe care nu este cazul să le urmărim aici. Anticarii de acum 55–60 de ani nu mai sînt printre noi. A mai rămas doar unul, cel mai tînăr şi cel mai apropiat de noi, George Pînzaru, care va împlini în luna februarie 85 de ani.

Ani în şir, ne-am purtat paşii pe străzile pe care, altădată, erau adăpostite anticariatele despre care am încercat să vă spun cîte ceva, a căror amintire ne-a pus în

[3] Cartea respectivă, intitulată *Călătorului îi şade bine cu drumul: Jurnal* de George Pînzaru, a apărut, în sfîrşit, la Editura Cronica, în 1996. Ea înglobează peste patruzeci de colaboratori.

faţa a numeroase întrebări. Le căutam, deşi ştiam bine că nu mai pot fi găsite. Sufeream, într-un fel, că nu ne mai ieşeau în întîmpinare cu o carte rară ori cu o revistă, cunoscută mai înainte doar din auzite.

Începutul anului 1993 a pus capăt acestei „nostalgii". Din iniţiativa lui Dumitru Grumăzescu, Iaşul are iarăşi un anticariat. Un om tînăr, îndrăgostit de carte, priceput în relaţiile cu semenii, ceea ce ne poate permite să credem în iniţiativa lui, să fim încredinţaţi că intelectualii de toate vîrstele, îndrăgostiţi de literatură şi de artă, se vor putea întîlni, de acum înainte, într-un local în care vor găsi cartea pe care o doresc şi vor avea posibilitatea să schimbe o idee cu alţi cititori pasionaţi. Iaşul, cu marea lui tradiţie de cultură, avea nevoie de acest loc de întîlnire şi de schimb de idei, aşa cum oamenii au nevoie de aer şi de apă. Avea nevoie de această Casă a Cărţii.

Să sperăm că totul s-a săvîrşit într-un ceas bun şi că de aici nu poate rezulta decît un profit adevărat atît pentru carte, cît şi pentru cititor.

Gavril ISTRATE

Bibliografie

Arghezi 1961: Tudor Arghezi, *Cu bastonul prin Bucureşti*, Bucureşti, Editura pentru Literatură.

Badiu 1994: Vasile Badiu, *Gheorghe V. Madan*, în „Revista de istorie şi teorie literară", 42, nr. 1, p. 71–78.

Cioculescu 2006: Şerban Cioculescu, *Amintiri literare bucureştene. Anticarii de altădată*, texte inedite, în „România literară", vol. 39, nr. 2/18–24 ianuarie, p. 16–17.

Dianu 1930: Romulus Dianu, *Iaşul, bunăoară...*, în „Curentul", 9 mai, p. 1, col. 2.

Iorga 1904: Nicolae Iorga, *Istoria lui Ştefan cel Mare*, Bucureşti, Editura Minerva.

Ibrăileanu 1912: Garabet Ibrăileanu, *Opera literară a dlui Vlahuţă*, Iaşi.

Istrate 1983: Gavril Istrate, *Un exemplar din Gramatica elementară a lui A. Philippide*, adnotat de autor, în *Alexandru Philippide, 50 de ani de la moarte. Studii*, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", p. 55–58.

Istrate 1987: Gavril Istrate, *Studii eminesciene*, Iaşi, Editura Junimea.

Istrate 1993a: Gavril Istrate, *Prima ediţie a scrierilor lui Calistrat Hogaş*, in „Însemnări ieşene", nr. 2, p. 50–54. Istrate 1993b: Gavril Istrate, Poezia lui Coşbuc în Basarabia, in „Dacia literară", vol. 3, nr. 10, p. 28.

Istrate 1994: Gavril Istrate, *Prima traducere a lui Hamlet în limba română*, in „Evenimentul", 18 iulie, p. 14, col. 5–6.

Istrate 1997: Gavril Istrate, *Calistrat Hogaş – 150. Odiseea primei ediţii*, in „România literară", vol. 30, nr. 25/25 iunie, p. 12–13.

Istrate 1992: Gavril Istrate, *Scrisori ale lui Grigore Moisil*, in „Cronica", 15–31 martie, p. 8, col. 1.

Istrate 2002: Gavril Istrate, *Studii şi portrete*, vol. II, Iaşi, Editura Cronica.

Minulescu 1939: Ion Minulescu, *Versuri*, Bucureşti, Fundaţia pentru Literatură şi Artă.

Moisil 1979: Viorica Moisil, *Un om ca oricare altul. Grigore Moisil*, Bucureşti, Editura Albatros.

Moisil 1989: Viorica Moisil, *O familie ca oricare alta*, Bucureşti, Editura Cartea Românească.

Onişor [1894]: Victor Onişor, *Doine şi strigături din Ardeal. Culese şi publicate întocmai cum le zice poporul*, partea I, Iaşi.

Sadoveanu 1946: Mihail Sadoveanu, *Fantazii răsăritene*, Bucureşti, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă.

Sadoveanu 1959: Mihail Sadoveanu, *Opere*, vol. XVII, Bucureşti, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă.

Urechia 1880: V.A. Urechia, *Album macedo-român*, Bucureşti, Societatea de Cultură Macedo-Română.

În paginile ce urmează prezentăm un grupaj de fotocopii după paginile de titlu ale unor cărţi rare din biblioteca personală, pe care dl profesor Gavril Istrate a avut bunăvoinţa să ni le pună la dispoziţie pentru a ilustra lucrarea Domniei sale.

ГРАММАТИКЪ
РОМЪНЕСКЪ
АЛКЪТУИТЪ
ДЕ
ГРАДУ ТЕМПЕ
Директорулъ Школелор Неоуните
Нацїоналличе́ск прин Маре-
ле Принципа́т ал Ар-
деалулуй.
КЪ Словозе́нїа челор май Мари.
СИБІЙ
Ла Типографїа луй Петру Барт.
1707.

Ballade

DE

VICTOR HUGO.

Traduse

DE

G. NEGRUZZI.

Iaшiĭ

Ла Кантора Фоаїеї Сътещї.

1845.

DOĬNE

ŞI

LĂKRIMĬOARE

DE

B. ALEKSANDRI

1842-1852

PARIS
DE SOYE ET BOUCHET, IMPRIMEURS
36, RUE DE SEINE

1853

A. J. ODOBESCU.

ΦΕΥΔΟ-ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ

EPISTOLA

scrisă cu gêndŭ să fiă Precuvêntare la cartea

MANUALUL VENATORULUI

GAVRIL ISTRATE

BUCURESCI
TIPOGRAPHIA STATULUI
1874

POESII POPULARE

ROMÂNE:

MOSIŬ-AJUNULŬ. — COLINDELE. — STÉUA SI VICLEIMULŬ. — VASILCA. LUGUSORULŬ. — SORCOVA. — ORAŢII DE NUNTĂ. — RUGĂCIUNI, CÂNTECE, JOCURI DE COPII. — LĂZĂRELULŬ. PAPARUDELE SI CALOIANULŬ. — GHICITORI, ÎNTREBĂRI SI PROBLEME NUMERICE — GLUME SI PARODII. — CÂNTECE DE LUME. —DESCÂNTECE SI PROGNOSTICE. — VERSURI DIN BASME. — CÂNTECE VECHI.

CULEGERE

DE

G. DEM. TEODORESCU,

licenţiatŭ în litere de la universitatea din Paris,
profesorŭ la liceiele Sf. Sava si Mateiŭ-Basarabŭ, cursŭ superiorŭ.

Fotrateleanu
Stud. an I
31 Martie 1934

1885.

BUCURESCI.

TIPOGRAFIA MODERNĂ " GREGORIE LUIS, STRADA ACADEMIEI, 24

1887
Almanach
Ilustrat
Bucureşti
EDITURA şi EXECUTAREA
STAB. GRAFIC SOCECŬ & TECLU

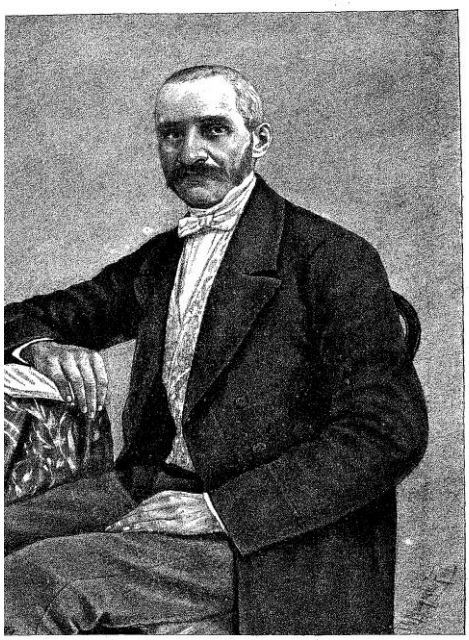

ARON PUMNUL.
27. Noemvre 1818. — 12/24 Ianuariŭ 1866

ARON PUMNUL.

VOCI

asupra

vieţii şi însĕmnătăţii luĭ,

dimpreună cu

documintele relative la înfiinţarea catedreĭ de limba şi literătura romînească la gimnasiul superior din Cernăuţ,

precum şi

scrierile luĭ mărunte şi fragmentare,

publicate de

D-rul Ion al luĭ G. Sbiera,
profesor t. r. la universitatea din Cernăuţ, membru al Academieĭ Romîne din Bucureşci, membru onorariŭ, saŭ fundătoriŭ, al mai multor soţietăţi literare, etc.

Cu spesele acordate din fundăciunea Pumnuleană de către
Soţietatea pentru cultura şi literătura romînă în Bucovina.

Cu portretul luĭ Pumnul.

CERNĂUŢ 1889.
EDITURA SOŢIETĂŢII. — TIPOGRAFIEA ARCHIEPISCOPALĂ.

Iubitului meŭ var primarŭ, Domnului
Grigoriŭ T. Ilieş, spre aminire
dela autor Dr I.G. Sbiera

Familiea Sbĭera,

după tradiţiune şi istorie

şi

Amintirĭ din viĭaţa autoruluĭ.

De

Dr. Ion G. Sbĭera,
profesor universitar în Cernăuţ, membru al Academieĭ Romîne în Bucureşti, membru fundătoriŭ şi onorariŭ al mai multor soţietăţi culturale, etc.

Cu noauĕ ilustraţiunĭ familiare.
(Scriere înmulţită prin tiparĕŭ ca manuscript.)

CERNĂUŢ.
Tipografiea universitară i. r. a luĭ R. Eckhardt.
1899.

LECA MORARIU

Lu Frați Noștri

Libru lu Rumeri din Istrie
Cartea Romînilor din Istria
Il libro degli Rumeni Istriani

Iași 1934, Ianuarie 1.
Ștefan Baldasarul
Student

Lu gospodinu
Al. Phileppide
cu bure ținime
6 Romaichiu 1929 Leca Malinaru

SUSN'EVIȚA (VALDARSA) — JEIĂN (SEIANE)
1928
EDITURA REVISTEI „FĂT-FRUMOS"
12133 SUCEAVA, ROMÂNIA

VARIA

◆ Luminiţa Botoşineanu a fost membru în comisia de doctorat constituită în vederea evaluării tezei *Influența limbii române asupra lexicului limbii ucrainiene*, elaborată de Natalia Burduja, sub îndrumarea prof.univ.dr. Eugen Munteanu și susținută în 25 septembrie 2020, la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași.

◆ Marius-Radu Clim a realizat referatul asupra tezei de doctorat *Mântuirea păcătoşilor (ms. BAR 2517; ms. BAR 494), traducere atribuită lui Nicolae Spătarul Milescu. Ediție critică și studiu filologico-lingvistic*, elaborată de Onuța Georgiana Bîrlădeanu. De asemenea, a fost membru în comisia de doctorat din data de 23 septembrie 2020.

◆ În calitate de conducător de doctorat la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Eugen Munteanu a asistat susținerea a două teze de doctorat: Onuța Georgiana Bîrlădeanu, *„Mântuirea păcătoşilor" (ms. BAR 2517; ms. BAR 494), traducere atribuită lui Nicolae Spătarul Milescu. Ediție critică și studiu filologico-lingvistic* (summa cum laude), susținută în 23 septembrie 2020; Natalia Burduja, *Influența limbii române asupra lexicului limbii ucrainiene* (magna cum laude), susținută în 25septembrie 2020.

◆ Eugen Munteanu a fost preşedinte al comisiei de doctorat pentru susţinerea tezei cu titlul *Psychoanalyse und Kultur in Czernowitz und in der Czernowitzer Diaspora vor und nach dem 1. Weltkrieg***,** elaborată de Iulia G. Petrrin; conducător de doctorat: prof. dr. Andrei Hoişie, septembrie 2020. De asemenea, a fost membru al comisiei de susținere a tezei de doctorat *Verbalitatea propozițiilor fără verb. O analiză a propozițiilor nominale și a propozițiilor pseudo-scindate în ebraica modernă*, prezentată de Gabriela Iagăr, căsăt. Myersla, conducător științific: prof. dr. Ioan Lăzărescu, Universitatea din București, septembrie 2020.

◆ În calitate de membru al Comisiei Naționale pentru Salvgardarea Patrimoniului Cultural Imaterial, Ioana Repciuc a coordonat realizarea raportului „Transhumanța carpatică, parte a vieţii pastorale tradiționale", pentru înscrierea acestui element în *Inventarul național al elementelor vii de patrimoniu cultural imaterial*. Raportul a fost aprobat și asumat de Ministerul Culturii și Institutul Național al Patrimoniului (1 septembrie 2020).

◆ Ioana Repciuc și Adina Ciubotariu au realizat, în colaborare cu

Muzeul Etnografic al Moldovei, expoziția „Treceri”, în cadrul Muzeului Etnografic al Moldovei, Complexul Muzeal Național „Moldova”, Palatul Culturii, Iași, vernisată pe 25 septembrie 2020.

◆ Elena Isabelle Tamba, în calitate de delegat din partea Academiei Române, a participat la Adunarea Generală a EFNIL (European Federation of National Institutions for Language), desfășurată on-line în data de 30 septembrie 2020.

◆ Elena Isabelle Tamba a participat la Atelierul de lingvistică online, organizat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, în perioada 25-26 septembrie 2020; la 18th Annual Conference of EFNIL (European Federation of National Institutions for Language), cu titlul *Language in the corona crisis* (http://www.efnil.org/conferences/cavtat#id7), desfășurată sub forma unui webinar, 30 septembrie–1 octombrie 2020.

◆ O parte dintre cercetătorii din Institut s-au ocupat, în această perioadă, de organizarea şi desfăşurarea manifestărilor ştiinţifice din cadrul Simpozionul anual internaţional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, ediţia a XIX-a (online), cu titlul *Identitate şi ideologie. Limba şi literatura română în paradigma culturală contemporană* , organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” din Iași, 16–18 septembrie 2020.

Redacţia:

Luminiţa Botoşineanu, Ofelia Ichim,
Maricica Munteanu, Elena Tamba

Responsabil de număr: Maricica MUNTEANU
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „A. PHILIPPIDE" • STRADA CODRESCU, NR. 2 • IAŞI • 700481 • TEL./FAX: 004.0332/106508
E-MAIL: secretariat_ philippide@yahoo.com
WEB: http://www.philippide.ro/
ISSN 1582-5019